

Uchwała nr XIV/108/2015
Rady Miejskiej Gminy Dobrzyca
z dnia 29 grudnia 2015 r.

w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania
Problemów Alkoholowych na terenie Gminy Dobrzyca na 2016 rok.

Na podstawie art. 18 ust.2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2013 r., poz. 594 ze zm.), art. 4¹ ust. 1-2 oraz art. 18² ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2012 r., poz. 1356 ze zm.) uchwala się, co następuje:

§ 1.

Przyjmuje się Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na terenie Gminy Dobrzyca na 2016 rok w treści stanowiącej załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Gminy Dobrzyca.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i obowiązuje od dnia 1 stycznia 2016 r.


PRZEWODNICZĄCY
RADY MIEJSKIEJ
Witalis Pirolniczak

Załącznik

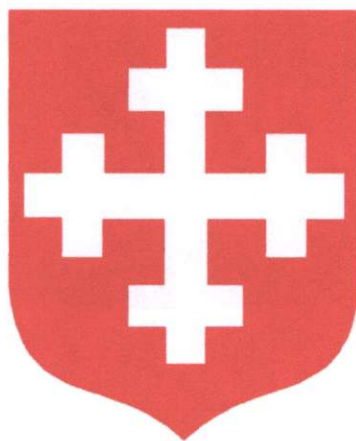
do Uchwały Nr XIV/108/2015

Rady Miejskiej Gminy Dobrzyca

z dnia 29 grudnia 2015 r.

PROGRAM

**PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW
ALKOHOLOWYCH
NA TERENIE GMINY DOBRZYCA**



2016 r.

GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

Program zawiera zadania zgodnie z ustawą z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jednolity Dz. U. z 2012 r., poz. 1356).

Wstęp.

Rozdział I.

1. Postanowienia ogólne.
2. Podstawowe problemy dotyczące uzależnień od alkoholu.
3. Diagnoza stanu problemów.
4. Cel główny i założenia programu.
5. Realizatorzy Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
6. Źródła i zasady finansowania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Rozdział II

Zadania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Rozdział III

Kompetencje członków gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych.

Rozdział IV

Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

PRELIMINARZ

WPROWADZENIE

Alkoholizm jest jednym z najważniejszych współczesnych problemów społecznych. Alarmujące dane na temat wzrostu spożycia alkoholu wśród młodzieży i znacznego obniżania wieku inicjacji alkoholowej, poszerzenie problematyki związanej z alkoholizmem o zagadnienie przemocy w rodzinie, chorób wywoływanych alkoholem, szkód powodowanych przez pijących dorosłych i młodzież, a także ogólnego przyzwolenia społecznego na spożywanie alkoholu przez młodych ludzi kierunkuje działania w tym zakresie w stronę profilaktyki alkoholowej oraz w stronę pomocy osobom uzależnionym i ich rodzinom. Według WHO (Światowej Organizacji Zdrowia) alkohol znajduje się na trzecim miejscu wśród czynników ryzyka dla zdrowia populacji. Alkohol działa szkodliwie na wszystkie niemal tkanki i narządy, powodując osłabienie całego systemu odpornościowego, wywołując katastrofalne w skutkach niedobory witamin i pierwiastków (mikroelementów) niezbędnych do prawidłowego funkcjonowania organizmu człowieka. Zwiększa też znaczenie ryzyko zachorowania na choroby nowotworowe. Spożywanie alkoholu przez kobiety ciężarne skutkuje uszkodzeniami płodu, ponadto na tle nadużywania alkoholu przez ciężarne może wystąpić alkoholowy zespół płodowy tzw. syndrom FAS – uszkodzenie układu nerwowego dziecka. Nadużywanie alkoholu i uzależnienie powoduje wreszcie bardzo poważne w skutkach zaburzenie w funkcjonowaniu psychicznym człowieka wywołując depresję, bezsenność, zaburzenia psychiczne prowadzące do prób samobójczych, zmiany osobowości, amnezję oraz w stanach kryzysu, przy długotrwałym uzależnieniu – psychozy alkoholowe, delirium tremens, halucynozy alkoholowe lub nieodwracalne otępienie. Badania statystyczne wykazują, że z przyczyn bezpośrednio i pośrednio związanych z używaniem alkoholu, umiera w Polsce kilkanaście tysięcy osób, z czego połowa przypada na zgony spowodowane bezpośrednio piciem alkoholu. Szkody zdrowotne wywołane alkoholem nie ograniczają się tylko do szkód występujących u osób uzależnionych. Poza wyniszczeniem zdrowotnym i psychicznym, które dotyka osoby uzależnione, ma również wymiar społeczny, obejmując swoim zasięgiem także członków rodzin i osoby żyjące w najbliższym otoczeniu alkoholika. Należy pamiętać, że

z uwagi na silne zaburzenia zachowania i nieprzewidywalność reakcji oraz destrukcyjny wzorzec postępowania osoby uzależnionej od alkoholu członkowie jej najbliższego otoczenia żyją w stanie permanentnego stresu, który jest przyczyną występowania stałych zaburzeń przystosowania u członków rodziny alkoholika. Bardzo poważne zagrożenia i szkody wynikające z powtarzającego się picia alkoholu przez młodzież, a nawet dzieci może poważnie uszkodzić ich życie i procesy rozwojowe powodując zaburzenia rozwoju emocjonalnego, zaburzając zdolność uczenia się, prowadząc do zmian osobowości, zwiększając ryzyko wypadków, zachorowań i śmierci. Najczęstszymi uwarunkowaniami uzależnień są zaburzenia w funkcjonowaniu rodziny, brak więzi z rodzicami. Uczestnictwo w subkulturze alkoholowej wiąże się z kryzysem poczucia tożsamości bądź załamaniem systemu wartości. Alkoholizm staje się ucieczką od frustracji i trudnych emocji, poszukiwaniem nowych doznań.

ROZDZIAŁ I

1. POSTANOWIENIA OGÓLNE

Podstawę prawną rozwiązywania problemów alkoholowych stanowi ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982r.

Ustawa określa kierunki polityki państwa wobec alkoholu. Reguluje ona w sposób kompleksowy zagadnienia dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, wskazuje zadania z tego okresu oraz podmioty odpowiedzialne za ich realizację. Określa również źródła finansowania tych zadań. Dokument opisuje funkcjonowanie rynku napojów alkoholowych. Reguluje dziedzinę promocji i reklamy napojów alkoholowych, a także formułuje przepisy karne dotyczące obrotu alkoholem i reklamy alkoholu. Wprowadza regulacje dotyczące postępowania wobec osób nadużywających alkoholu i określa podstawy leczenia alkoholowego.

Podmiotami wyznaczonymi przez ustawodawcę są organy administracji rządowej i jednostek samorządu terytorialnego. Zadania samorządów gminnych ujmowane są w formie gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, które określają lokalną strategię w zakresie profilaktyki oraz minimalizacji szkód społecznych i indywidualnych, wynikających z nadużywania alkoholu.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień jest kontynuacją zadań realizowanych w Dobrzycy od 1993 r. Stanowi spis działań będących jednocześnie zadaniami własnymi gminy w obszarze tych zagadnień społecznych, które będą realizowane w 2016 r. Jest załącznikiem do opracowanej „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Dobrzyca”. Realizatorem programu jest Burmistrz Gminy Dobrzyca za pośrednictwem wszystkich jednostek podległych.

Zaplanowane działania są rokrocznie poddawane ocenie i udoskonalane, po to, by realizacja jego celów przynosiła wymierne korzyści dla poszczególnych grup mieszkańców naszej Gminy.

Program zawiera zadania zgodne z ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz zgodne z art. 10 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii.

Należą do nich jako **zadania własne gminy** – następujące przedsięwzięcia:

1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych.
2. Udzielenie rodzinom, w których występują problemy uzależnień, pomocy psychologicznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą.
3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w szczególności dla dzieci i młodzieży.
4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów uzależnień.
5. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowania przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

W swej konstrukcji merytorycznej program jest tożsamy z założeniami rekomendacji do realizowania i finansowania gminnych programów oraz programów zalecanych przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

2. PODSTAWOWE PROBLEMY ALKOHOLOWE I INNYCH UZALEŻNIEŃ

Podstawowe problemy alkoholowe oraz wynikające z innych uzależnień to:

1. Uszkodzenie zdrowia u dorosłych osób nadmiernie pijących. Uzależnienie od alkoholu to choroba chroniczna, postępująca i potencjalnie śmiertelna. Alkoholizm należy do problemów bio-psycho-społecznych.
2. Samozniszczenie osób uzależnionych od alkoholu. Jest to około 2% populacji a około 16% dorosłej populacji Polaków przekracza próg nadużywania alkoholu. Największy wzrost w tym zakresie odnotowano wśród młodych kobiet. A co trzecia kobieta (33%) w wieku prokreacyjnym (18-40 lat) pije alkohol w czasie ciąży. Skutkiem używania alkoholu przez kobiety w ciąży może być Płodowy Zespół Alkoholowy (FAS) występujący u jej dziecka. Około 70% dzieci z FAS nie osiąga nigdy zdolności do samodzielnego życia. W Polsce co roku rodzi się około 900 dzieci z pełnoobjawowym FAS, którego wystąpienie jest warunkowane przez spożycie nawet niewielkiej dawki alkoholu przez kobietę w ciąży.
3. Uszkodzenia rozwoju psychofizycznego pijącej młodzieży. U około 15% populacji w wieku pomiędzy 15 a 18-tym rokiem życia występują poważne szkody.
4. U około 4 milionów osób dorosłych i dzieci występują szkody pod wpływem alkoholu, a przede wszystkim schorzenia psychosomatyczne, zaburzenia emocjonalne spowodowane chronicznym stresem i przemocą, demoralizacja, ubóstwo i obniżanie szans osiągnięcia sukcesów w pracy.
5. Alkoholowa dezorganizacja środowiska pracy i bezrobotnych. Szkody związane z piciem alkoholu w miejscu pracy obejmują przede wszystkim absencję, wypadki i obniżenie wydajności pracy. Niepokojąco wysoki wskaźnik wzrostu pijących bo o 48% występuje u osób bezrobotnych. Nietrzeźwi uczestnicy ruchu spowodowali 12% ogółu wypadków.
6. Około 33% sprawców podejrzanych o dokonanie przestępstw było pod wpływem alkoholu:
 - przemoc w rodzinach alkoholowych i nietrzeźwość w miejscach publicznych – policja przeprowadziła ponad 86 tys. interwencji w sytuacjach przemocy w rodzinie, podczas których stwierdzono, że około 70% osób będących pod wpływem alkoholu stosuje przemoc wobec swoich najbliższych, a co trzeci Polak przynajmniej raz doznał przemocy ze strony najbliższych,
 - prowadzenie pojazdów w stanie nietrzeźwości.
7. Naruszenie prawa związane z handlem napojami alkoholowymi.
8. Koszty ekonomiczne:
 - koszty leczenia osób po wypadkach,
 - koszty związane z działaniami wymiaru sprawiedliwości, opieki społecznej i ubezpieczeń. Koszty te przewyższają pięciokrotnie wpływy z tytułu akcyzy od sprzedaży napojów alkoholowych.
9. Około 80% sprzedawców napojów alkoholowych łamie prawo sprzedając alkohol osobom nieletnim, ponadto niepokojący jest także fakt sprzedaży alkoholu osobom nietrzeźwym, bądź sprzedaży na kredyt.
10. Coraz większa liberalność, ograniczona czujność i przyzwolenie rodziców na picie napojów alkoholowych, nadużywanie środków odurzających, leków bez recepty przez nieletnie dzieci.

11. W ostatnich latach wzrosła liczba osób umierających z powodu przedawkowania dopalaczy, przez sprzedawców określanych jako „produkty kolekcjonerskie” oraz „nawozy dla roślinek”. Dopalamce jednak są nowymi narkotykami, ich substytutami, „śmiercionośnym stylem życia, który uzależnia i niszczy spożywające je osoby”. Zawierają one więcej składników niż narkotyki. W ich skład mogą wchodzić między innymi: ołów czy pestycydy. To właśnie nadmiar środków chemicznych powoduje poważne skutki uboczne.
12. Nagłym problemem jest fakt, iż Polska jest na pierwszym miejscu w Europie pod względem konsumpcji leków bez recepty w grupie wiekowej 15 i 16 lat.

3. SPRAWOZDANIE Z RAPORTU: „DIAGNOZA LOKALNYCH ZAGROŻEŃ SPOŁECZNYCH NA TERENIE GMINY DOBRZYCA”

Celem przeprowadzonego badania było zdiagnozowanie skali lokalnych zagrożeń społecznych wśród dorosłych mieszkańców oraz uczniów szkół podstawowych i gimnazjum. W badaniu dorosłych osób uwzględnione zostały takie obszary, jak bezrobocie i wykluczenie społeczne, spożywanie alkoholu i zagrożenia z tym związane, używanie narkotyków, przemoc domowa. W badaniu młodych mieszkańców uwzględnione zostały takie obszary, jak spożywanie alkoholu, palenie tytoniu, używanie narkotyków oraz dopalaczy, przemoc rówieśnicza oraz domowa. Badaniem zostali objęci ponadto pracownicy punktów sprzedaży napojów alkoholowych oraz wyrobów tytoniowych.

Uczniowie wypełniali samodzielnie ankiety przed komputerem. Badanie przeprowadzone zostało zgodnie z zasadami etyki, zaś uczestnicy poinformowani zostali o zachowaniu anonimowości badania. Za każdym razem uzyskiwano zgodę dyrektorów szkół na przeprowadzenie badań w ich placówkach. Próba z populacji uczniów szkół z terenu Gminy Dobrzyca obejmuje łącznie 311 uczniów klas 5 i 6 Szkół Podstawowych oraz 1-3 Gimnazjum.

Tak szeroki zakres prowadzonych badań pozwolił na kompleksową ocenę zjawisk związanych ze stosowaniem substancji psychoaktywnych i potencjalnych szkód nimi powodowanych w badanej społeczności lokalnej.

Dla określenia postaw mieszkańców wobec potencjalnych problemów społecznych związanych z używaniem wybranych substancji psychoaktywnych oraz przemocą w rodzinie przeprowadzono badania ankietowe w trzech grupach respondentów:

- 1) **dorosłych mieszkańców gminy** – badania przeprowadzono w reprezentatywnej grupie 100 osób, 56 kobiet i 44 mężczyzn;
- 2) **uczniów szkół podstawowych i gimnazjum z gminy** – badania zrealizowano wśród 311 uczniów;
- 3) **w 15 punktach sprzedaży napojów alkoholowych.**

Badania prowadzone były na terenie Gminy Dobrzyca w październiku 2015 r.

Lokalne zasoby gminy Zasoby w obszarze zdrowia i pomocy społecznej

Potrzeby mieszkańców w zakresie zarówno podstawowej, jak i specjalistycznej opieki medycznej zabezpieczają **Niepubliczny Zakład Podstawowej Opieki Zdrowotnej**

IZAMED w Dobrzycy oraz Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Podstawowej i Specjalistycznej Cor-Medicus w Dobrzycy.

Pomocy z zakresu pomocy społecznej zabezpiecza Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, udzielający osobom uprawnionym różnych form pomocy w zakresie przewidzianym ustawą. Przy Ośrodku Pomocy Społecznej powołany został Zespół Interdyscyplinarny do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz Punkt wsparcia i Pomocy dla osób dotkniętych Przemocą w Rodzinie. Na terenie Gminy Dobrzyca działa także Punkt konsultacyjno-informacyjny dla osób uzależnionych i ich rodzin. Jego działalność polega m.in. na udzielaniu porad z zakresu problemów alkoholowych, wychowawczych i psychologicznych, motywowaniu do podjęcia leczenia odwykowego, udzielaniu pomocy i wsparcia osobom znajdującym się w sytuacjach kryzysowych, doznającym przemocy domowej, współuzależnionym oraz dzieciom i młodzieży z problemami szkolnymi.

Zasoby w obszarze edukacji

Na terenie Gminy Dobrzyca funkcjonuje jedna placówka wychowania przedszkolnego: Przedszkole im. Kubusia Puchatka w Dobrzycy; jedna szkoła podstawowa: Szkoła Podstawowa im. Mikołaja Kopernika w Dobrzycy cztery zespoły szkół: Zespół Szkół Publicznych w Galewie, Zespół Szkół Publicznych w Karminie, Zespół Szkół Publicznych w Lutyni, Zespół Szkół Publicznych w Koźmińcu oraz jedno gimnazjum: Gimnazjum im. Stanisława Mikołajczyka w Dobrzycy.

Problemy w obszarze pomocy społecznej

Według ustawy o pomocy społecznej pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości (art. 2. 1). Pomoc społeczna wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka. (art. 3. 1). Za realizację zadań z zakresu pomocy społecznej na terenie gminy odpowiedzialny jest Ośrodek Pomocy Społecznej.

Do jego obowiązków należy:

1. Prowadzenie diagnostyki jednostkowej i środowiskowej;
2. Bezpośrednie i pośrednie udzielanie świadczeń (w tym organizowanie opieki i usług domowych);
3. Współpraca z organizacjami i instytucjami, a zwłaszcza z samorządem lokalnym;
4. Aktywizowanie środowiska lokalnego.

Ogółem na przestrzeni lat 2012-2014 pomocą społeczną na terenie Gminy Dobrzyca objęto następującą liczbę rodzin:

1. 2014 r. - 419 rodzin;
2. 2013 r. - 461 rodzin.

Rodziny korzystające ze wsparcia Ośrodka Pomocy Społecznej z powodów uzależnień: 10.

3. 2012 r. - 478 rodzin

Rodziny korzystające ze wsparcia Ośrodka Pomocy Społecznej z powodów uzależnień: 13.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej udziela pomocy w postaci:

1. Świadczenia pieniężne

2. Świadczeń rzeczowych
3. Świadczeń w postaci porad

Powody przyznania pomocy społecznej

1. Niepełnosprawność.
2. Bezrobocie.
3. Ubóstwo.
4. Bezradność w sprawach opiekuńczo- wychowawczych.
5. Osoby dotknięte chorobą.
6. Alkoholizm.

Zasadniczą przyczyną, w związku z którą mieszkańcy wnioskuje o pomoc z systemu pomocy społecznej jest ubóstwo. Równie istotnym powodem przyznawania pomocy jest bezrobocie. Brak zatrudnienia, które nie jest tylko indywidualnym problemem człowieka nim dotkniętego, ale niewątpliwie wpływa na życie i funkcjonowanie całej rodziny, jest źródłem problemów i patologii. W miarę przedłużania się okresu pozostawania bez pracy problemy te narastają i rodzą kolejne, takie jak ubóstwo, frustrację, izolację, alkoholizm, bezradność życiową. Kolejną przyczyną udzielanego wsparcia w gminie jest niepełnosprawność. Równie często pomoc przyznawana była z powodów bezradności opiekuńczo wychowawczej oraz z powodów zdrowotnych zwłaszcza w rodzinach wielodzietnych i niepełnych. Alkoholizm według danych udzielonych przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej jest bardzo rzadkim powodem przyznawania pomocy.

Działalność w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych na terenie Gminy Dobrzyca

Definiując problem alkoholizmu, przyjmuje się, że jest to całokształt problemów związanych z używaniem napojów alkoholowych. Rozumie się przez to zarówno upośledzenie decyzji dotyczących rozpoczynania picia alkoholu, jak i polegających na niemożności przerwania picia alkoholu. Problem alkoholizmu rozpatrywany jest w dwóch płaszczyznach:

Jako choroba alkoholowa (utrata kontroli picia, niemożność utrzymania się w abstynencji);
Jako zagadnienie spożycia napojów alkoholowych i akceptowanych przez społeczeństwo wzorów picia, co stwarza konieczność poszukiwania alkoholu.

Jedną z grup dysfunkcyjnych, która objęta jest pomocą, stanowią osoby uzależnione od alkoholu. Nadużywanie napojów alkoholowych stanowi dziś bezsprzecznie jeden z poważniejszych problemów w naszym społeczeństwie. Szerzące się zjawisko alkoholizmu dotyka wielu mieszkańców kraju i nie respektuje płci, wieku ani statusu intelektualnego. Jego rozmiary i niszczycielskie działanie dają się obserwować wśród klientów pomocy społecznej.

Aby eliminować niekorzystny wpływ alkoholizmu na społeczność gminy, konieczne jest prowadzenie działań o charakterze profilaktycznym oraz różnych form promocji zdrowego stylu życia. Ważną rolę odgrywają w tym procesie uchwalany corocznie program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz podejmowane przez Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w ramach przysługujących jej uprawnień działania.

Działalność Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

1. Posiedzenia Komisji;
2. Posiedzenia podkomisji interwencyjno-motywującej;
3. Prowadzenie rozmów z osobami dotkniętymi problemem alkoholowym;
4. Prowadzono kontrole punktów sprzedaży napojów alkoholowych;
5. Wydano postanowienia opiniujące lokalizację punktów sprzedaży napojów alkoholowych.

PROFILAKTYKA

W latach 2012-2014 na terenie Gminy Dobrzyca prowadzono profilaktykę na różnych płaszczyznach w szkołach i środowisku lokalnym:

- warsztaty terapeutyczno- profilaktyczne
- spektakle profilaktyczne
- koncerty profilaktyczne,
- szkolne programy profilaktyczne dla uczniów szkół podstawowych i gimnazjalnych
- szkolenia dla rodziców
- szkolenia dla nauczycieli
- szkolenia dla radnych
- szkolenia dla sprzedawców napojów alkoholowych
- szkolenia dla członków GKRPA
- szkolenia koordynatora GPPiRPA
- kolonie dla dzieci z programem profilaktycznym
- wyjazdy integracyjne dla rodzin w których występuje problem alkoholowy
- kampanie lokalne
- kampanie ogólnopolskie
- działalność świetlicy z programem opiekuńczo- wychowawczym
- działalność pracowni profilaktycznych przy szkołach stowarzyszeniowych
- organizowanie rajdów rowerowych
- działalność punktu konsultacyjno- informacyjnego

Stan bezpieczeństwa na terenie Gminy Dobrzyca

Negatywne zdarzenia zarejestrowane przez Komisariat Policji mające związek ze spożywaniem alkoholu to:

- osoby zatrzymane do wytrzeźwienia
- prowadzenie pojazdów po drodze publicznej po użyciu alkoholu
- zakłócenie porządku publicznego
- podejmowanie czynności służbowych pod wpływem alkoholu
- kradzieże z włamaniem
- fizyczne i psychiczne znęcanie się nad rodziną
- pobicie
- uszkodzenia mienia
- kradzież pieniędzy wraz z dokumentami
- kradzież mienia

Problemy społeczne w świadomości dorosłych mieszkańców Gminy Dobrzyca

W badaniu wzięło udział 100 osób w tym 56 kobiet i 44 mężczyzn. Wykształcenie większości badanych kobiet było średnie 38,00% oraz wyższe 36,00%, podczas gdy 19,00% badanych kobiet miało wykształcenie zawodowe, zaś 7,00% badanych kobiet - podstawowe. Wśród badanych mężczyzn przeważało wykształcenie wyższe 42,00% oraz średnie 37,00%. Ponadto, 14,00% badanych mężczyzn miało wykształcenie zawodowe, a 7,00% badanych mężczyzn - podstawowe.

Cel badania

Kwestionariusz ankiety przeprowadzony wśród 100 badanych dorosłych osób na terenie Gminy Dobrzyca miał na celu zbadanie zagrożeń społecznych w środowisku lokalnym, w szczególności takich, jak:

1. bezrobocie, wykluczenie społeczne;
2. spożywanie alkoholu, uzależnienie od alkoholu, działania władz w tym zakresie;
3. rozpowszechnienie oraz dostępność narkotyków w środowisku;
4. przemoc w rodzinie, zachowania agresywne w miejscach publicznych;

Podstawowe problemy społeczne w opinii mieszkańców

Zdaniem badanych mieszkańców Gminy Dobrzyca najpoważniejszym problemem społecznym jest bezrobocie. Ponad połowa badanych mieszkańców uważa, że brak pracy stanowi bardzo istotny, zaś jedna czwarta ankietowanych określa go jako istotny problem społeczny.

Bezrobocie jest zjawiskiem trudnym do zmierzenia. Statystyki najczęściej odnoszą się do skali bezrobocia rejestrowanego (jawnego), ujmując w ten sposób tylko część osób pozostających bez pracy. Bezrobocie przyczynia się do występowania wielu negatywnych zjawisk społecznych w życiu osób nieposiadających stałej pracy. Poważnym skutkiem bezrobocia jest ubożenie rodziny, które często prowadzi do narastania konfliktów i napięć między członkami rodziny oraz przyczynia się do powstawania patologii społecznych. Brak perspektyw zatrudnienia, szczególnie w przypadku bezrobotnych długoterminowych, powoduje degradację pozycji społecznej tych osób. Budzi obawy o własny los i możliwości przetrwania całej rodziny, a także odbija się negatywnie na samopoczuciu i stanie zdrowia bezrobotnego. Długotrwale bezrobocie często prowadzi do ubóstwa i marginalizacji społecznej.

Równie istotnym problemem społecznym według respondentów jest alkoholizm. Ponad połowa badanych uznała, że alkoholizm jest bardzo istotnym problemem społecznym.

Triadę najważniejszych problemów społecznych zamyka zubożenie społeczeństwa.

Mieszkańcy gminy uznają problemy związane z alkoholem za bardzo istotne w ich środowisku. Respondenci zwracają także uwagę na bezpośrednie zagrożenie swojego bezpieczeństwa ze strony osób pijących w swoim środowisku i pozostawiającą wiele do życzenia „polską” kulturę picia.

Postawy dorosłych mieszkańców wobec alkoholu

Spożycie alkoholu w Polsce od wielu już lat utrzymuje się ciągle na wysokim poziomie. O ile w latach dziewięćdziesiątych średnie spożycie szacowano na 6 - 7 litrów czystego alkoholu na głowę statystycznego Polaka, o tyle w roku 2007 było to już prawie osiem litrów, a w roku 2011 – 9,1 litrów

Cytowane dane są wyliczane na podstawie rejestrowanej sprzedaży napojów alkoholowych, a jak szacują specjaliści – poza rejestrowanym obiegiem znajduje się ok. 30,00% transakcji. Polacy piją dużo, często przekraczając tzw. „próg trzeźwości”, a przy tym piją coraz młodszy ludź. Nowe style życia, otwarcie granic, wymienialność towarów i usług spowodowały gwałtowny wzrost popytu na różnego rodzaju substancje psychoaktywne, w tym na alkohol. Lata dziewięćdziesiąte – a w ich ramach przemiany transformacyjne spowodowały liberalizację polityki alkoholowej i wzrost globalnej jego konsumpcji.

Nie sposób wymienić wszystkich szkód powodowanych nadużywaniem alkoholu, ale warto wspomnieć choćby o zdrowotnej degradacji pijących (alkohol uważany jest za jeden z ważniejszych czynników zwiększających ryzyko przedwczesnego zgonu, szczególnie wśród mężczyzn), a także o szkodach społecznych (przestępstwa, wypadki drogowe, przemoc, rozpad rodziny) oraz ekonomicznych.

Pomimo, iż wyżej wymienione szkody są daleko idące i wymiennie (finansowo) bardzo wysokie, ciągle nie udaje się opanować zjawiska nadmiernego spożywania alkoholu, zarówno wśród dorosłych jak i młodszych mieszkańców naszego kraju.

Deklaracje badanych mieszkańców Gminy Dobrzyca dotyczące aktualnych zachowań związanych ze spożywaniem alkoholu wskazują, że alkohol jest obecny w życiu badanych i to z niemałą częstotliwością.

Okazuje się bowiem, iż w ciągu ostatniego miesiąca alkohol piło 49,00% spośród 100 przebadanych dorosłych mieszkańców. Do spożycia alkoholu w ciągu ostatniego tygodnia przyznało się 19,00% badanych mieszkańców. Wśród badanych było 20,00% abstynentów lub osób, które nie używałyby alkoholu w ciągu ostatnich kilku lat. 18,00% ankietowanych deklaruje, że nie pije dłużej niż 3 miesiące. Ostatni kontakt z alkoholem w okresie od miesiąca do trzech - deklaruje 13,00% dorosłych mieszkańców gminy.

Wyniki otrzymane w badaniu dorosłych mieszkańców gminy są podobne do uzyskiwanych w badaniach ogólnopolskich. Najnowsze badania CBOS dotyczące postaw Polaków wobec alkoholu wydają się wskazywać, iż w Polsce dominuje styl rozsądnego i umiarkowanego picia. Częste spożywanie alkoholu deklaruje 11,00%, zaś umiarkowane i okazjonalne – 69,00% ogółu społeczeństwa polskiego. Prawie jedna piąta Polaków deklaruje abstynencję. Przypuszczać można jednak, iż Polacy są zbyt liberalni w ocenie własnego modelu picia, bowiem statystyczny Polak w tym samym roku, w którym przeprowadzone były badania (2007) wypił ponad 9 litrów 100 - procentowego alkoholu (spirytusu).

Wśród mieszkańców największy udział ma piwo i wino.

Z danych Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wynika, że w Polsce największy udział w spożyciu alkoholu ma piwo, na drugim miejscu plasują się wyroby spirytusowe, a wino zajmuje dopiero trzecią pozycję. W naszej gminie struktura przedstawia się nieco inaczej, zwłaszcza ze względu na większą popularność wina nad wyrobami spirytusowymi.

Postawy dorosłych mieszkańców gminy wobec narkotyków

Pomimo, iż problem stosowania narkotyków dotyczy głównie ludzi młodych, warto dowiedzieć się, jakie są postawy dorosłych wobec tej substancji psychoaktywnej.

Spośród badanych mieszkańców gminy 93,00% nie zna w swoim otoczeniu nikogo, kto zażywałby narkotyki. Pozostali – 7,00% wskazują na znajomość od jednej do pięciu osób, które zażywają narkotyki.

Zdecydowana większość badanych mieszkańców nie zna w swoim otoczeniu nikogo, kto zażywałby narkotyki i nie zna miejsca gdzie można je kupić.

Mieszkańcy gminy są dosyć radykalni w zakresie poglądów dotyczących szkodliwości substancji zwanych dopalaczami. Większość badanych potwierdza, że działanie tych produktów może być równie szkodliwe, co stosowanie narkotyków.

Zjawisko przemocy w środowisku lokalnym

W ostatnich latach do publicznej wiadomości dociera wiele informacji na temat różnych form przemocy, zarówno domowej jak i w środowisku lokalnym – w tym przede wszystkim w szkole. Badanie zjawiska przemocy, szczególnie domowej jest trudnym przedsięwzięciem, bowiem wymaga od respondenta podzielenia się bardzo trudnymi, intymnymi osobistymi doświadczeniami. W przypadku przemocy domowej, ofiary zmuszone są do przyznania się do osobistych porażek jako żon, mężów, matek czy dzieci. Przemoc traktują jako sytuację poniżającą, wstydliwą, stąd ogromne bariery przez przyznaniem się do tego typu incydentów.

Badania CBOS dotyczące doświadczania zjawiska przemocy wśród Polaków pokazują, iż przemoc i różne formy agresji nie są czymś nadzwyczajnym w życiu Polaków. Spotykają się z nią coraz częściej na ulicy, w miejscach publicznych, w pracy, w szkole, środkach komunikacji miejskiej.

Poważnym problemem pozostaje także, wciąż obecne w życiu Polaków, zjawisko agresji osób dorosłych wobec dzieci i młodzieży. Wprawdzie przyzwolenie na stosowanie kar fizycznych, jako środka wychowawczego ma w Polsce coraz mniej zwolenników, jednak opinia społeczna jest wciąż sceptycznie nastawiona, co do wprowadzenia całkowitego zakazu stosowania kar fizycznych wobec dzieci.

Przemoc w opiniach dorosłych mieszkańców

Dorośli mieszkańcy w zdecydowanej większości są przekonani co do tego, iż kary fizyczne i surowe traktowanie dziecka nie stanowią dobrej metody wychowawczej.

Wśród ankietowanych można zaobserwować dużą grupę dorosłych, którzy są zwolennikami rygorystycznego wychowania dzieci. Mieszkańcy gminy nie są zwolennikami regulacji prawnych w tym zakresie. Przeważająca część mieszkańców gminy nie pochwała stosowania kar cielesnych w procesie wychowania dzieci, zaś niewielka grupa uważa, że jest to dobra metoda wychowawcza.

PROBLEMY SPOŁECZNE DZIECI I MŁODZIEŻY

Badania wśród uczniów prowadzone były za pomocą anonimowej ankiety internetowej.

W przeprowadzonym badaniu brali udział uczniowie klasy V i VI Szkoły Podstawowej, oraz I-III Gimnazjum. W badaniu uczestniczyły wszystkie szkoły z terenu Gminy Dobrzyca.

Cel badania

Podstawowym celem przeprowadzonej ankiety była analiza następujących problemów społecznych:

1. Używanie przez młodych ludzi substancji psychoaktywnych w tym picia alkoholu, palenia papierosów oraz używania narkotyków i dopalaczy;
2. Problemów przemocy i agresji w środowisku szkolnym oraz domowym;
3. Używania komputera i zagrożenia cyberprzemocą.

Problem przemocy w środowisku szkolnym oraz domowym

Analiza klimatu, w jakim funkcjonuje młodzież szkolna w swoim środowisku pokazuje, że spora część gimnazjalistów czuje się w szkole dobrze, istnieje jednak grupa uczniów którzy w szkole czują się raz dobrze, a raz źle. Uczniowie dobrze oceniają swoje zachowanie na lekcjach i na przerwach w szkole. Wysokie są również noty uczniów w stosunku do poziomu bezpieczeństwa w szkole. Zdecydowana większość badanych uczniów deklaruje, iż w szkole czuje się bezpiecznie, tylko niewielki procent uważa szkołę za środowisko niebezpieczne.

Pomimo, że uczniowie wysoko oceniają swoje poczucie bezpieczeństwa w szkole, to jednak zdarza im się obserwować zjawiska przemocy rówieśniczej.

Badana młodzież w zdecydowanej większości ocenia dobrze swoje relacje z rodzicami i w swoich domach czują się bezpiecznie.

Młodzież z terenu Gminy Dobrzyca wobec problemów związanych z paleniem papierosów i piciem alkoholu

Palenie papierosów

Jedną z najbardziej popularnych i powszechnie dostępnych substancji uzależniających jest nikotyna. Palenie tytoniu – jako jedna z legalnych, dopuszczonych do sprzedaży substancji psychoaktywnych - nie jest przedmiotem aż tak szerokiej dyskusji społecznych jak nadużywanie alkoholu czy stosowanie narkotyków. Niewątpliwie przyczyną takiego stanu rzeczy jest fakt, iż palenie papierosów nie ma tak daleko idących konsekwencji społecznych – choć bardzo poważne zdrowotne. Udział zgonów z powodu chorób wywołanych przez palenie sięga 15,00% wszystkich zgonów, czyli co siódma osoba umiera wyłącznie z powodu palenia. Palenie papierosów jest przyczyną 30,00% przedwczesnych zgonów dorosłych mężczyzn w Polsce. Żaden inny pojedynczy czynnik nie ma tak istotnego negatywnego wpływu na stan zdrowia polskiej populacji.

W populacji ogólnopolskiej na przestrzeni ostatnich kilku dekad obserwowany jest spadek liczby osób palących. Na początku lat osiemdziesiątych (1982) regularne palenie deklarowało 62,00% mężczyzn i 30,00% kobiet, ale już pod koniec tej dekady paliło tylko 50,00% mężczyzn i 22,00% kobiet. Z analiz Głównego Urzędu Statystycznego wynika, iż w latach dziewięćdziesiątych (1996) w polskiej populacji było 35,30% palaczy, przy czym spośród mężczyzn paliło 47,30%, zaś spośród kobiet 24,50%.

Te dane pokazują nową tendencję – otóż okazuje się, że stosunkowo szybko maleje liczba palących mężczyzn, ten trend jednak nie dotyczy kobiet. Odsetek palących kobiet bądź wcale nie maleje (w latach dziewięćdziesiątych w porównaniu do lat osiemdziesiątych nawet wzrósł) bądź maleje znacznie wolniej. Potwierdzają to najnowsze dane. W 2004 roku w Polsce paliło 30,10% dorosłych mieszkańców (przy czym regularne palenie deklarowało 26,30%). Spośród mężczyzn paliło 38,00% (regularnie - 33,90%), zaś spośród kobiet 23,10% (regularnie – 19,30%). Nieduży odsetek osób (zarówno kobiet jak i mężczyzn) deklarował palenie okazjonalne – ok. 40%. Daje się więc zauważyć duży spadek odsetka palących mężczyzn (o prawie 10 punktów procentowych w ciągu 8 lat), i niezauważalny prawie spadek palących kobiet (o 1,4 punktu procentowego). Faktem jest jednak, iż znacznie więcej kobiet niż mężczyzn nigdy nie paliło. W populacji ogólnopolskiej prawie 62,00% kobiet i tylko 40,00% mężczyzn deklaruje, iż nigdy nie palili⁵.

Najnowsze badania CBOS pokazują, że w Polsce w dalszym ciągu pali papierosy ok. 32,00% ogółu społeczeństwa, przy czym mężczyźni prawie dwukrotnie częściej niż kobiety. Palenie deklaruje dwie piąte mężczyzn (40,00%) i jedna czwarta kobiet (24,00%).

Odrębny problem stanowi palenie wśród dzieci i młodzieży. W tym zakresie również można dostrzec pozytywne trendy. Badania prowadzone w 2008 roku wśród młodzieży szkolnej pokazały, iż palenie staje się dla nich coraz mniej atrakcyjne. Wprawdzie regularne palenie zadeklarowało wówczas 22,00% badanej młodzieży, a okazjonalne, – 18,00% – ale był to i tak najniższy odsetek od kilkunastu lat. Wśród młodzieży szkolnej mniej palą dziewczęta oraz uczniowie liceów.

Badana grupa uczniów w zdecydowanej mniejszości przyznała, że ma już za sobą inicjację z wyrobami tytoniowymi. Okazuje się iż najbardziej sprzyjającą sytuacją dla pierwszych doświadczeń w tym zakresie były wakacje. Wśród powodów palenia uczniowie najczęściej wskazywali, że palą dla towarzystwa, z przyzwyczajenia, w chwilach smutku i złości.

Spora grupa badanych deklaruje palenie okazjonalne (kilka razy w roku). Zdecydowana mniejszość wskazuje na palenie codzienne i kilkakrotne w ciągu tygodnia.

Warto zwrócić uwagę na fakt, iż uczniowie nie uważają papierosów za towar trudno dla nich dostępny. Uczniowie stosunkowo wysoko oceniają swoją wiedzę na temat zdrowotnych konsekwencji palenia.

Analiza powyższych wyników pozwala na stwierdzenie, iż zjawisko palenia papierosów wśród uczniów gimnazjum wydaje się być dość szeroko rozpowszechnione. Kontakt z papierosami deklaruje duża grupa uczniów, a spora część z nich pali systematycznie. Palący uczniowie przyznają, że mają bardzo łatwy dostęp do wyrobów tytoniowych.

Picie alkoholu

- Poziom nadużywania alkoholu wśród dzieci i młodzieży w Polsce daje powód do niepokoju.

Jak podaje Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, do picia alkoholu przyznaje się ponad 92% uczniów III klas gimnazjalnych i ponad 96% uczniów II klas szkół średnich.

Wśród uczniów gimnazjum z Dobrzycy kontakt z alkoholem deklaruje prawie połowa badanych uczniów. Spośród uczniów, którzy przyznali się do kontaktu z alkoholem, największa część próbowała alkoholu na wakacjach oraz w innych okolicznościach. Jak wskazują wyniki badań, spora grupa uczniów Gimnazjum sięga po alkohol kilka razy w

roku. Zdecydowana mniejszość raz w tygodniu i prawie codziennie. Młodzi piją głównie dla towarzystwa, w chwilach smutku lub złości. Zdecydowanie najbardziej popularnym wśród młodzieży napojem jest piwo. Dużo rzadziej młodzi sięgają po wódkę i wino. Zdaniem połowy pijących uczniów, ich rodzice nie zdają sobie z tego sprawy i nie podejmują żadnych interwencji. Warto zwrócić uwagę na stosunek uczniów do alkoholu jako „leku na problemy”

Młodzież wysoko ocenia swoją wiedzę na temat zdrowotnych konsekwencji picia alkoholu. Podobnie jak w przypadku dostępności papierosów – spora część młodych ludzi nie uważa alkoholu za towar dla nich niedostępny.

Młodzież gimnazjalna wobec problemów narkomanii

Narkomania, z którą boryka się współczesne społeczeństwo polskie ma obecnie nowe oblicze. Dotyczy przede wszystkim ludzi młodych, przy czym trudno jest ustalić jakąkolwiek statystyczną prawidłowość odnośnie środowisk, które są „narkomanotwórcze”. Młodzi ludzie biorący narkotyki pochodzą zarówno z rodzin biednych – jak i bogatych, pełnych i rozbitych, z małych miasteczek – i dużych miast.

Nie bez wpływu na to zjawisko pozostaje sytuacja ogólnospołeczna w Polsce. Chaos w dziedzinie aksjologicznej, brak autorytetów i ideałów – a do tego bezrobocie, brak perspektyw, trudna sytuacja materialna wielu grup społecznych – są to zawsze czynniki sprzyjające narastaniu negatywnych zjawisk społecznych.

Zwiększyła się podaż i różnorodność narkotyków na nielegalnym rynku, a tym samym ich dostępność. Zmieniły się zarówno wzory używania – jak i rodzaj najczęściej używanych substancji. Niepokojący jest fakt, że zmieniła się również ocena stosowania niektórych narkotyków, dopuszczająca używanie niektórych substancji w efekcie podążania za modą, gdzie narkotyki stają się elementem towarzyszącym zabawom młodzieży, czy wspomagają młodych ludzi w nauce. Młodzieńcze eksperymentowanie z narkotykami sprowadza się najczęściej do doświadczeń z marihuaną, która jest najczęściej używanym przez młodzież narkotykiem.

Z badań ankietowych przeprowadzonych wśród uczniów Gimnazjum wynika, że zdecydowana większość badanych nie miała jeszcze kontaktu z narkotykami. 90,00% badanych zaznaczyło, że nie odbyło jeszcze inicjacji narkotykowej. Niewielka część przyznała się do kontaktu z narkotykami.

Zdecydowana większość nie wie gdzie i u kogo może kupić narkotyki.

Młodzież gimnazjalna a inne zagrożenia **Komputer i Internet w życiu gimnazjalistów**

Współczesny postęp cywilizacyjny powoduje, iż tzw. „nowe media”, zaczynają być w powszechnym użyciu. Coraz częściej uczestnictwo w różnych systemach społecznych (np. edukacyjnych) wymaga od ludzi, również młodych korzystania z nowych technologii informatycznych. Badania, przeprowadzone w Europie, pokazują, że 81,00% młodych ludzi używa Internetu w domu, z czego 38,00% korzysta z Internetu każdego dnia. Najczęściej komunikują się z przyjaciółmi (przez komunikatory), odwiedzają strony internetowe, słuchają muzyki, grają w gry i ściągają potrzebne materiały. Badania pokazują, że bardzo popularne jest również używanie wyszukiwarek internetowych. W Polsce natomiast z Internetu korzysta 96,00% uczniów. Tylko niecałe 3,00% nigdy się nim

nie posługiwało. Większość ankietowanych korzysta z Internetu dłużej niż rok (26,00% – od roku do trzech, 21,00% – od 4 lat i więcej, natomiast 25% nie pamięta jak długo), a tylko 15,00% ma dostęp do Internetu krócej niż rok. Nie wszyscy jednak posiadają Internet w domu. Ciągłe więcej niż ¼ polskich uczniów (27,00%) nie ma dostępu do Internetu w domu.

W badaniach CBOS z 2004 roku, na korzystanie z Internetu przez dzieci w wieku szkolnym wskazywało 58,00% pytanym Polaków, z czego co trzeci (33,00%) wskazywał na codzienne korzystanie. W 2010 roku – już 96,00% uczniów deklaruje korzystanie z Internetu. To może wskazywać, jak ważnym medium stał się Internet w życiu współczesnego, również młodego człowieka. Młodzi ludzie wykorzystują Internet zarówno do nauki jak i do zabawy.

Uczniowie Gimnazjum w zdecydowanej większości posiadają i wykorzystują komputer w codziennym życiu.

Jak wynika z deklaracji uczniów, najczęściej wykorzystują swój komputer do rozrywki dostępnej w Internecie. Największa grupa uczniów korzystając z komputera najwięcej czasu poświęca na korzystanie z portali społecznościowych, uczestnictwo w różnego rodzaju forach oraz przeglądanie stron internetowych. Spore grono wykorzystuje swój komputer przede wszystkim do grania.

Młodzież a cyberprzemoc

Poza tradycyjną przemocą rówieśniczą, można zaobserwować ciągły wzrost tzw. cyberprzemocy, zjawiska odnoszącego się do krzywdzenia innych za pośrednictwem urządzeń elektronicznych. Przeprowadzone badania wskazują na to, że jest to nasilający się problem również wśród uczniów Gimnazjum na terenie Gminy Dobrzyca. Prawie wszyscy uczniowie gminy posiadają swój komputer. Tak szeroka dostępność nowych technologii zwiększa ryzyko kontaktu z cyberprzemocą.

75,00% badanych uczniów przyznało, że wie czym jest cyberprzemoc. Kolejne pytanie pokazało, że tylko 27,22% uczniów przejmuje się i stara się szukać pomocy wobec aktów przemocy.

Najczęściej doświadczalną przez uczniów cyberprzemocą są złośliwe wiadomości wysyłane za pośrednictwem telefonu komórkowego lub Internetu.

Jedną z najboleśniejszych form cyberprzemocy jest nagrywanie telefonem komórkowym filmów wideo bez zgody osoby filmowanej. Równie bolesną formą cyberprzemocy jest publikowanie w Internecie obraźliwych i nieprawdziwych informacji.

Profilaktyka współczesnych zagrożeń dotyczących korzystania z mediów powinna obejmować zarówno zagadnienia związane z kontrolą czasu spędzanego przy komputerze, jak i radzenia sobie z często zaskakującymi a czasem raniącymi lub niebezpiecznymi, zachowaniami znanych i nieznanym osób spotkanych w sieci. Są to zagadnienia wymagające od osób realizujących profilaktykę szerokich horyzontów i otwarcia na nieustannie zmieniające się nowe technologie.

W pracy profilaktycznej warto poruszyć także zagadnienia związane z ryzykownym hazardem. Tak duża popularność gier hazardowych wśród młodzieży to niepokojący wynik, zwłaszcza gdy weźmiemy pod uwagę rozwijającą się dopiero u nich umiejętność krytycznego myślenia i dużą podatność młodych na pokusy związane z hazardem.

WYNIKI BADAŃ PRZEPROWADZONYCH W SZKOŁACH PODSTAWOWYCH

Analizując klimat , w którym funkcjonują uczniowie Szkół Podstawowych na terenie Gminy Dobrzyca dochodzimy do wniosku że zdecydowana większość uczniów czuje się w szkole dobrze, bądź bardzo dobrze. Tylko znikoma grupa pytaných uczniów przyznała się do wagarowania. Sami uczniowie dobrze oceniają swoje zachowanie na lekcjach i przerwach w szkole. Bardzo wysokie są noty uczniów w stosunku do poziomu bezpieczeństwa w szkole .Uczniowie przyznają ,że w szkole obserwują zjawiska przemocy

Uczniowie dobrze i bardzo dobrze ocenili swoje relacje z rodzicami.

Tylko 5% ocenia swoje relacje za złe. Wszyscy uczniowie ,którzy brali udział w badaniu czują się w swoim rodzinnym domu bezpiecznie.

Uczniowie Szkół Podstawowych wobec problemów związanych z paleniem papierosów i piciem alkoholu

Palenie papierosów

Uczniowie Szkół Podstawowych w 92 % nie miało kontaktu z wyrobami tytoniowymi. Warto również zwrócić uwagę na fakt, iż uczniowie uważają papierosy za towar trudno dla nich dostępny. Dosyć wysoko oceniają swoją wiedzę na temat zdrowotnych konsekwencji palenia.

Analiza wyników pozwala na stwierdzenie , iż zjawisko palenia papierosów wśród uczniów Szkół Podstawowych – na podstawie ich deklaracji – wydaje się być bardzo mało rozpowszechniony. Kontakt z papierosem deklaruje znikoma grupa uczniów, a dodatkowo uczniowie przyznają , że dostęp do wyrobów nikotynowych jest bardzo trudny.

Picie alkoholu

Wśród uczniów kontakt z alkoholem deklaruje 16% badanych uczniów. Pozostali 84% przyznaje, że nie piła jeszcze alkoholu.

Młodzież i tu wysoko ocenia swoją wiedzę na temat zdrowotnych konsekwencji picia alkoholu. Zdecydowana większość młodych ludzi uważa alkohol za towar dla nich niedostępny.

Komputer i Internet w życiu młodzieży

Jak wynika z deklaracji uczniów , najczęściej wykorzystują swój komputer dla rozrywki dostępnej w Internecie .Największa grupa korzystając z komputera najwięcej czasu poświęca na korzystanie z portali społecznościowych, forach, przeglądanie stron internetowych . Spore grono wykorzystuje swój komputer do grania.

Młodzież a cyberprzemoc

Większość uczniów przyznało, że wie czym jest cyberprzemoc. Jedną z najboleśniejszych form cyberprzemocy jest nagrywanie telefonem komórkowym filmów wideo bez zgody osoby filmowanej.

Wśród ankietowanych najliczniejszą grupę stanowią uczniowie, którzy twierdzą, że taka sytuacja nigdy nie miała miejsca.

PROBLEMY SPOŁECZNE W ŚWIADOMOŚCI SPRZEDAWCÓW NAPOJÓW ALKOHOLOWYCH

Cel badania

Kwestionariusz ankiety przeprowadzony w 15 punktach sprzedaży alkoholu w Gminie Dobrzyca miał na celu analizę postawy sprzedawców względem takich zagadnień jak:

1. Sprzedaż alkoholu i wyrobów tytoniowych osobom nieletnim;
2. Sprzedaż alkoholu osobom nietrzeźwym;
3. Spożywanie alkoholu w miejscu jego sprzedaży;
4. Awantury i bójki spowodowane przez osoby spożywające alkohol

Pierwsze pytanie dotyczyło zakresu wiedzy na temat alkoholu zawartego w różnych trunkach. Zapytaliśmy, czy alkohol zawarty w wódce jest bardziej groźny od tego w piwie. 60,00% badanych na tak zadane pytanie udzieliła odpowiedzi twierdzącej. Jedna piąta – 20,00% respondentów odpowiedziała, że nie wie czy alkohol zawarty w wódce jest groźniejszy od zawartego w piwie. Można więc wnioskować, że świadomość badanych sprzedawców w tym zakresie jest stosunkowo niska. Alkohol zawarty w każdym napoju alkoholowym jest tak samo groźny. Jedyna różnica polega na procentowej zawartości w poszczególnych trunkach. Trzeba jednak pamiętać, że jest to ta sama szkodliwa dla zdrowia substancja.

Niektórzy sprzedawcy na terenie Gminy Dobrzyca sprzedają alkohol osobom nietrzeźwym pomimo uznawania tego za nieestosowne zachowanie. Sprzedaż alkoholu osobom, których zachowanie wskazuje, że znajdują się w stanie nietrzeźwości, jest zabroniona przez Ustawę z 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, artykuł 15. Należy zwrócić szczególną uwagę na to zagadnienie podczas szkoleń dla sprzedawców alkoholu.

Zjawisko sprzedaży używek osobom nieletnim jest w Polsce dość powszechne, a wyniki naszego badania pokazują, że na terenie Gminy Dobrzyca zdarzają się przypadki podawania alkoholu młodzieży poniżej 18 roku życia. Warto w tym miejscu odwołać się do „Polskiej Deklaracji w sprawie Młodzieży i Alkohol” w ramach uchwały Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 18 lutego 2000 r., gdzie wyraźnie zaznaczono, iż:

„Wszystkie dzieci i młodzież mają prawo do życia w środowisku rodzinnym, szkolnym i lokalnym, wolnym od zagrożeń związanych z piciem alkoholu, a obowiązkiem dorosłych jest im to zapewnić.”

Odpowiedzialność za zdrowy rozwój osób niepełnoletnich w dużym stopniu zależy od osób dorosłych, które znajdują się w ich otoczeniu. Oczywiście najbardziej znaczącą rolę odgrywają rodzice, jednak zgodnie z wyżej wymienioną ustawą również inne osoby dorosłe (w tym wypadku sprzedawcy alkoholu i papierosów) mają obowiązek chronić zdrowie młodzieży.

Zapytaliśmy również bezpośrednio sprzedawców, czy kiedykolwiek sprzedali papierosy lub alkohol osobie, o której wiedzieli, że jest niepełnoletnia. Żadnemu z badanych sprzedawców nie zdarza się sprzedawać alkohol osobom, które nie przekroczyły 18 roku życia, natomiast jednemu badanemu zdarza się sprzedawać papierosy osobom poniżej 18

roku życia. Biorąc pod uwagę ogólnopolską skalę zjawiska, wydaje się być wysoce prawdopodobne, że odpowiedzi na tak sformułowane pytania mogły nie odzwierciedlać w pełni stanu faktycznego.

Podsumowując, dość dużo młodych ludzi podejmuje próby zakupu alkoholu bądź papierosów, bądź obu używek naraz. Jest to poważne zjawisko i sprzedawcy powinni być przygotowani do właściwego zareagowania w takich przypadkach. Zapytaliśmy ich, czy czują się skrepowani i czy mają śmiałość poprosić o dowód potwierdzający pełnoletniość klienta, w przypadku, kiedy mają wątpliwość co do jego pełnoletniości. Większość badanych nie ma z tym problemu, natomiast 20,00% badanych czuje skrepowanie w takiej sytuacji. Ogólna tendencja wskazuje na bardzo dobre przygotowanie badanych sprzedawców do odmawiania osobom nieletnim sprzedaży artykułów zabronionych dla nich do zakupu.

DIAGNOZA I PROFILAKTYKA ZAGROŻEŃ SPOŁECZNYCH – ZALECENIA.

W obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych na terenie Gminy Dobrzyca należy zwrócić szczególną uwagę na środowisko szkolne. Mimo stosunkowo małego odsetka badanych uczniów Szkół Podstawowych deklarujących osobiste spożywanie alkoholu i palenie papierosów należy zwiększyć działania profilaktyczne aby zachować ten procent na jak najniższym poziomie. Porównując deklaratywne dane uczniów Szkół Podstawowych do uczniów Gimnazjum widać negatywną zmianę idącą w parze z wzrostem wieku uczniów. Niezbędna więc wydaje się kontynuacja działań profilaktycznych ukierunkowanych na uczniów Szkół Podstawowych. Planowane działania powinny uwzględniać dane deklaratywne uczniów.

Biorąc pod uwagę deklaracje Gimnazjalistów z terenu gminy należy stwierdzić, że profilaktyka kierowana do tej grupy odbiorców jest niewystarczająca. Przy planowaniu kolejnych działań profilaktycznych należy pamiętać, że uczniowie Gimnazjum znajdują się w specyficznym wieku, w który wpisany jest bunt. Działania profilaktyczne powinny się więc koncentrować na pokazywaniu nie tylko negatywnych stron palenia papierosów lub picia alkoholu. Warto w tym miejscu zwrócić uwagę, na odpowiednie dopasowanie programów profilaktycznych do grup wiekowych. Bardzo ważne jest także obejmowanie profilaktyką innych zainteresowanych grup. Rodzice i nauczyciele powinni być w ten system budowy odpowiedzialnego społeczeństwa zaangażowani w jak największym wymiarze. Stąd zwracamy uwagę na zwiększenie działań profilaktycznych w tych grupach, aby mogły nadążać za bardzo dynamicznymi zmianami w sferze uzależnień.

Również problem przemocy w tym przemocy rówieśniczej na terenie szkół wymaga podjęcia działań profilaktycznych. Poniższy wykres obrazuje wzrost zjawisk przemocy wśród uczniów Gimnazjum w odniesieniu do uczniów Szkół Podstawowych.

Wprawdzie uczniowie wysoko oceniają swoje bezpieczeństwo w szkole, ale z aktami przemocy rówieśniczej spotykają się na tyle często, że należy zintensyfikować działania profilaktyczne w tym zakresie. Dotyczy to zwłaszcza uczniów Gimnazjum, dla których zjawiska te wydają się być powszechne. Ważne zatem, by rozwijać u uczniów inne, niż z użyciem przemocy, sposoby radzenia sobie w sytuacjach konfliktu. Należy, więc wdrożyć projekty skupiające się na profilaktyce problemów agresji i przemocy, ukierunkowanych na wszystkich uczniów. Planowane działania powinny być dostosowane do skali realnych problemów w różnych grupach wiekowych. W planowane działania profilaktyczne

należałoby również szerzej włączyć rodziców i opiekunów uczniów, oraz nauczycieli z terenu Gminy Dobrzyca.

Koniecznością jest zatem zintensyfikowanie i optymalizacja działań w zakresie kształtowania kompetencji młodych ludzi. Dotyczy to wszystkich form uzależnień, a także kompetencji psychologicznych i osobowościowych, bowiem w badanej gminie młodzi ludzie próbują tych substancji zarówno z własnej inicjatywy, jak i ulegają presji znajomych. Pomimo tego, iż na terenie gminy podejmowanych jest szereg działań profilaktycznych w środowisku szkolnym, wydaje się, że należy zróżnicować ich ofertę i ukierunkować na zajęcia warsztatowe. Profilaktyka powinna być realizowana od najmłodszych roczników objętych obowiązkiem szkolnym.

Niezbędnym działaniem jest egzekwowanie przestrzegania przepisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, oraz wszystkich przepisów normujących właściwe postawy i pożądane zachowania społeczne.

Profilaktyka współczesnych zagrożeń dotyczących korzystania z mediów powinna obejmować zarówno zagadnienia związane z kontrolą czasu spędzanego przy komputerze, jak i radzenia sobie z często zaskakującymi a czasem raniącymi lub niebezpiecznymi, zachowaniami znanych i nieznanych osób spotkanych w sieci. Są to zagadnienia wymagające od osób realizujących profilaktykę szerokich horyzontów i otwarcia na nieustannie zmieniające się nowe technologie.

Warto mieć przy tym na uwadze to, że zjawiska charakterystyczne dla cyberprzemocy nierzadko mają miejsce na portalach społecznościowych, bardzo obecnie wśród uczniów popularnych. Mimo tego, że większość tego typu portali posiada opcje umożliwiające ochronę danych osobowych i prywatnych informacji, często nie są one uczniom znane.

W pracy profilaktycznej warto poruszyć także zagadnienia związane z ryzykownym hazardem. Tak duża popularność gier wśród młodzieży to niepokojący wynik, zwłaszcza gdy weźmiemy pod uwagę rozwijającą się dopiero u nich umiejętność krytycznego myślenia i dużą podatność młodych na pokusy związane z hazardem.

Konsekwentna realizacja Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych może przyczynić się do poprawy parametrów zachowań wobec alkoholu, papierosów i narkotyków zarówno dorosłych jak i nieletnich mieszkańców gminy.

4. CELE I ZAŁOŻENIA PROGRAMU

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w gminie Dobrzyca na rok 2016 ma na celu:

- Przygotowanie młodego pokolenia do zdrowego trzeźwego stylu życia oraz pozbawionego używania substancji psychoaktywnych
- Zmniejszenie skali nadużywania alkoholu oraz substancji psychoaktywnych, ograniczenia ich negatywnych skutków,
- Przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz wczesna profilaktyka i edukacja w zakresie uzależnień,
- Pomoc w rozwiązywaniu problemów alkoholowych osobom pijącym alkohol czy zażywającym substancje psychoaktywne w sposób ryzykowny lub szkodliwy oraz członkom ich rodzin doznającym szkód z tego powodu,

- Profilaktyka i edukacja w środowisku lokalnym w zakresie zagrożeń uzależnieniami ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży,
- Wspieranie przedsięwzięć spędzania wolnego czasu i propagowania zdrowego trybu życia wolnego od nałogów u młodych i dorosłych mieszkańców gminy Dobrzyca w celu ochrony przed marginalizacją społeczną i wykluczeniem społecznym,
- Przeciwdziałanie przemocy domowej,
- Ograniczanie dostępności do alkoholu i substancji psychoaktywnych szczególnie osób młodych,
- Eliminowanie z rynku alkoholowego naruszeń prawa, które wynika z przepisów Ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- Reintegrację społeczną i zawodową osób uzależnionych,
- Podnoszenie kwalifikacji osób pracujących w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych,
- Budowanie skutecznych form kontroli nad szkodliwym postępowaniem nadużywających alkohol,
- Podejmowanie działań mających na celu zmniejszanie liczby nietrzeźwych użytkowników dróg.

5. REALIZATORZY GMINNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW UZALEŻNIEŃ, LOKALNA LISTA ZASOBÓW

Realizatorem programu jest Burmistrz Gminy Dobrzyca za pośrednictwem wszystkich jednostek podległych, do których należą:

1. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych działająca w oparciu o regulamin określający zasady funkcjonowania w zakresie:
 - inicjowania i koordynowania polityki gminy wobec problemów alkoholowych w gminie Dobrzyca ;
 - prowadzenie kontroli przestrzegania warunków sprzedaży napojów alkoholowych w gminie Dobrzyca ;
 - występowanie z wytyczaniem priorytetów gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.
2. Koordynator odpowiedzialny za prawidłową realizację programu rozwiązywania problemów alkoholowych.
3. Punkt Konsultacyjno – Informacyjny dla osób z problemami alkoholowymi i innymi uzależnieniami dla mieszkańców gminy Dobrzyca, psycholog - terapeuta uzależnień.
4. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dobrzycy.
5. Świetlica Środowiskowa w Dobrzycy.
6. Gminne Centrum Kultury.
7. Placówki oświatowe: Gimnazjum w Dobrzycy, Szkoła Podstawowa w Dobrzycy, Galewie, Karminie, Koźmińcu i Lutyni.
8. Komenda Powiatowa Policji w Pleszewie, Posterunek Policji w Dobrzycy.
9. Uczestnictwo osób uzależnionych i współuzależnionych w spotkaniach AA, AL.-Anon w Kowalewie, w Poradni Odwykowej w Pleszewie, spotkaniach trzeźwościowych Stowarzyszenia AZYMUT w Pleszewie,
10. Dwa Niepubliczne Zakłady Opieki Zdrowotnej lekarzy rodzinnych w Dobrzycy.
11. Inne kompetentne podmioty, którym zlecane są zadania w obszarze gminnego programu.

6. ŹRÓDŁA I ZASADY FINANSOWANIA GMINNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW UZALEŻNIEŃ

1. Środki na realizację Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych pochodzą z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych, mogą być również zasilane dotacjami z zewnątrz oraz darowiznami sponsorów.
2. Wydatki przeznaczone na realizację zadań własnych gminy wynikających z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz niniejszego programu, ujmuje się corocznie w planie budżetu Gminy w dziale 851-ochrona zdrowia, rozdział 85154- przeciwdziałanie alkoholizmowi oraz rozdział 85153- przeciwdziałanie narkomanii.
3. Dysponentem w/w środków jest Burmistrz Gminy realizujący zadania zgodnie z przyjętym Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień oraz preliminarzem wydatków stanowiących załącznik od niniejszego programu. Uruchomienie środków następuje na podstawie umowy, porozumienia lub zlecenia.
4. **Przykłady zadań, które nie mają związku z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych i nie powinny być finansowane w ramach gminnych programów**
 - utrzymanie boiska, budowa placów zabaw i boisk sportowych ,budowa
 - lodowiska utrzymanie pływalni, finansowanie miasteczka rowerowego,
 - dofinansowanie sprzętu sportowego, rehabilitacyjnego, dofinansowanie
 - kosztów dojazdu na terapię.
 - monitoring miejski
 - szczepienia ochronne
 - prowadzenie ogrzewalni dla osób bezdomnych
 - funkcjonowanie izb wytrzeźwień
 - wynagrodzeń aparatu urzędniczego klubów i stowarzyszeń,
 - wyjazdów zagranicznych ,bez względu na cel ,
 - programów, które w swoich założeniach uwzględniają zysk ,
 - działalności grupy AA gdyż naruszałoby to zasady ideowe tego ruchu,
 - indywidualnej pomocy materialnej jakimkolwiek osobom,
 - delegacji dla działaczy lub członków organizacji (z wyjątkiem przypadków
 - oddelegowania na kursy i szkolenia specjalistyczne)
5. Realizacja niniejszego Programu następuje poprzez:
 - finansowanie ofert lub ich zakup od osób prawnych i fizycznych na podstawie umów cywilnoprawnych oraz nadzór nad realizacją tych zadań,
 - ogłaszanie konkursów ofert na tematyczne zadania programu, tworzenie bazy merytorycznej, organizacyjnej i materialnej do realizacji programu.

ROZDZIAŁ II ZADANIA GMINNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

ZADANIE 1

**ZWIĘKSZENIE DOSTĘPNOŚCI POMOCY TERAPEUTYCZNEJ DLA OSÓB
UZALEŻNIONYCH.**

Uzależnienie od alkoholu jest zaburzeniem psychicznym i zaburzeniem zachowania, które w Polsce diagnozuje się na podstawie Międzynarodowej Statystycznej Klasyfikacji Chorób i Problemów Zdrowotnych. W procesie diagnozowania uczestniczą lekarze psychiatrzy, specjaliści psychoterapii uzależnień i psychologowie z doświadczeniem klinicznym. Do ostatecznego postawienia diagnozy dotyczącej rozpoznania uzależnienia od alkoholu uprawniony jest lekarz.

Dostępność i wysoka jakość profesjonalnej terapii uzależnień warunkuje skuteczność wszystkich innych działań podejmowanych na rzecz osób problemem alkoholowym i członków ich rodzin.

Zadanie będzie realizowane poprzez:

1. Realizację programów terapii, udział osób po leczeniu odwykowym w ośrodkach leczenia uzależnień w grupie AA, kierowanie na terapie zbiorowe w Poradni Odwykowej w Pleszewie, wskazywanie również innych poradni, miejsc, możliwości służących dalszemu zdrowieniu rehabilitacji społecznej i rodzinnej.
2. Podtrzymywanie abstynencji.
3. Indywidualna psychoterapia osób uzależnionych.
4. Prowadzenie punktu konsultacyjno – informacyjnego dla osób z problemem alkoholowym oraz innych uzależnień, którego zadaniem jest zdiagnozowanie problemów całej rodziny i zaplanowanie pomocy dla wszystkich jej członków oraz podejmowanie prób zdiagnozowania innych problemów tych rodzin, którymi mogą być przemoc, zaniedbywanie dzieci, problem pijących nastolatków, ubóstwo. Ponadto w punkcie jest dostępna baza adresów i ofert placówek pomocowych na terenie powiatu, województwa.
5. Finansowanie bieżącej działalności w/w punktu.
6. Motywowanie osób uzależnionych i współuzależnionych do podjęcia dobrowolnego leczenia odwykowego, psychoterapii. Udzielanie wsparcia osobom po zakończeniu leczenia odwykowego (rozmowy podtrzymujące), uruchomienie grupy wsparcia.
7. Kompletowanie materiałów dowodowych o osobach uzależnionych.
8. Prowadzenie rozmów z osobami nadużywającymi i uzależnionymi od alkoholu oraz członkami ich rodzin.
9. Kierowanie osób realizujących zadania gminnego programu na szkolenia, dofinansowanie szkoleń z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień.
10. Współpraca z Poradniami Leczenia Uzależnień w Pleszewie, Diecezjalnym Ośrodkiem Duszpasterstwa Trzeźwości w Kowalewie, Szpitalem Psychiatrycznym w Sokołowie, Oddziałem odwykowym w Murowańcu, z Oddziałem Odwykowym Szpitala Psychiatrycznego w Kościanie, Charcicach, ze stowarzyszeniem KARAN, Azymut oraz stowarzyszeniami prowadzącymi szkoły na terenie naszej gminy, ETOH i innymi zajmującymi się problematyką uzależnień w Polsce.
11. Doraźne powoływanie zespołów, realizujących zadania programu.

ZADANIE 2

UDZIELENIE RODZINOM, W KTÓRYCH WYSTĘPUJĄ PROBLEMY ALKOHOLOWE POMOCY PSYCHOSPOŁECZNEJ I PRAWNEJ, A W SZCZEGÓLNOŚCI OCHRONY PRZED PRZEMOCĄ W RODZINIE.

Nadużywanie alkoholu przez jednego z członków rodziny destabilizuje funkcjonowanie całego systemu rodzinnego. Konsekwencją życia z partnerem nadużywającym alkoholu może być tzw. współuzależnienie. Współuzależnienie nie jest chorobą – to efekt przystosowania się do sytuacji problemowej. Osoby współuzależnione traktowane są jako druga, równie ważna jak osoby uzależnione, grupa pacjentów. Istotne z punktu widzenia trwałości i jakości życia rodziny z problemem alkoholowym jest objęcie pomocą terapeutyczną całej rodziny. Efektem doświadczeń wyniesionych z życia w rodzinie z problemem alkoholowym może być powstały na tym tle zespół zaburzeń przystosowania nazywany syndromem DDA (dorosłe dzieci alkoholików). Dzieci wychowujące się w rodzinach z problemem alkoholowym żyją w stanie chronicznego napięcia i stresu, doświadczają wielu traumatycznych sytuacji związanych z chaosem i awanturami w domu, a w związku z brakiem oparcia ze strony dorosłych żyją w poczuciu braku bezpieczeństwa emocjonalnego i fizycznego, co powoduje określone zaburzenia emocjonalne i psychiczne. Zaburzenia życia rodzinnego wynikają z choroby alkoholowej sprawiają, że dzieci nie mogą liczyć na wsparcie i pomoc bliskich, dlatego taka pomoc musi nadejść z zewnątrz. Udzielanie pomocy rodzinom, w której występują problemy alkoholowe stanowi priorytetowe zadanie programu.

Zadanie będzie realizowane poprzez:

1. Pomoc dzieciom z rodzin z problemem związanym z uzależnieniem:
 - a) dostarczanie pozytywnych wzorców spędzania wolnego czasu na bazie świetlic środowiskowych i pracowni profilaktycznych działających na terenie szkół podstawowych i gimnazjum oraz świetlicy środowiskowej działające przy punkcie informacyjno-konsultacyjnym. W ramach prowadzonych zajęć realizowane będą programy profilaktyczne, zajęcia sportowo- rekreacyjne, zajęcia rozwijające zdolności i zainteresowania dzieci,
 - b) organizacja i finansowanie wypoczynku letniego oraz opieki w czasie ferii zimowych dla dzieci i młodzieży z rodzin dotkniętych problemem alkoholowym, a także pochodzących z rodzin zagrożonych patologią w formie półkolonii, kolonii bądź obozów. Przedsięwzięcia te powinny zawierać program i scenariusze zajęć o tematyce profilaktycznej,
 - c) objęcie szczególną opieką psychologiczną i socjalną dzieci wychowujących się w rodzinach alkoholowych na podstawie rzetelnej diagnozy sytuacji dziecka,
 - d) podejmowanie działań ochronnych skierowanych do dzieci i młodzieży eksperymentującej ze środkami psychoaktywnymi.
2. Koordynowanie działań dotyczących pomocy ofiarom przemocy poprzez współpracę z Policją, GOPS, przedstawicielami służby zdrowia, szkołami, organizacjami pozarządowymi, osobami fizycznymi, pracownikami PCPR realizującymi programy przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
3. Współpraca z podmiotami tworzącymi system pomocy ofiarom przemocy domowej w ramach ogólnopolskiego Pogotowia Dla Ofiar Przemocy Domowej „Niebieska Linia”.
4. Działanie Punktu Informacyjno – Konsultacyjnego realizującego zadania związane z

pomocą prawną, psychologiczną terapeutyczną i doradczą dla członków rodzin dotkniętych alkoholizmem.

5. Opracowanie materiałów informacyjnych o możliwościach uzyskania pomocy w Dobrzycy, Pleszewie i dalej.
6. Powielanie materiałów informacyjnych, ulotek, broszur, plakatów dla osób zagrożonych uzależnieniami.
7. Finansowanie szkoleń i kursów specjalistycznych zwiększających kompetencje diagnozowania choroby alkoholowej, przemocy w rodzinie oraz pomocy ofiarom przemocy.
8. Czynne włączenie się w realizację ogólnopolskich kampanii profilaktycznych oraz edukacyjnych.
9. Gromadzenie aktualnych informacji na temat dostępnych miejsc pomocy i kompetencji służb i instytucji z terenu gminy które powinny być włączone w systemową pomoc dla rodziny.

ZADANIE 3

PROWADZENIE PROFILAKTYCZNEJ DZIAŁALNOŚCI INFORMACYJNEJ I EDUKACYJNEJ W SZCZEGÓLNOŚCI DLA DZIECI I MŁODZI.

Napoje alkoholowe są najbardziej rozpowszechnioną wśród polskiej młodzieży substancją psychoaktywną. Spożywanie alkoholu przez osoby niepełnoletnie upośledza czynności poznawcze: koncentrację uwagi, zapamiętywania, uczenia się rozwój kontroli emocjonalnej. Prowadzi do podejmowania zachowań ryzykownych, groźnych dla życia i zdrowia, zakłóca proces rozwojowy, może również powodować spowolnienie wzrostu i zaburzenia hormonalne.

Przy konstruowaniu Programu uwzględniono doświadczenia z lat ubiegłych, z których wynika, że najskuteczniejsza jest profilaktyka skierowana do najmłodszej grupy odbiorców tj. dzieci i młodzieży. Zgodnie z Europejską Deklaracją w sprawie Alkoholu „wszystkie dzieci i młodzież mają prawo do wzrastania w środowisku zabezpieczonym przed negatywnymi konsekwencjami picia alkoholu i powinny być chronione przed promowaniem napojów alkoholowych”.

Planując do realizacji w ramach Programu działania skierowane do dzieci i młodzieży, brano pod uwagę fakt, iż osiągnięcie celu stanie się o tyle możliwe o ile działania będą prowadzone systematycznie i planowo przy wykorzystaniu różnych form oddziaływań i skierowaniu działań na różne obszary.

Zadanie będzie realizowane poprzez:

1. Tworzenie środowiska integrującego wszystkich realizujących programy profilaktyczne dla dzieci i młodzieży z naszej gminy.
2. Reagowanie na potrzeby wynikające z raportów Policji, informacji szkół, lekarzy, pedagoga, rodziców o zagrożeniach.
3. Dofinansowanie realizacji programów profilaktycznych.
4. Zakup materiałów niezbędnych do realizowania w/w programów.
5. Ewaluacja diagnozowania i badania skuteczności oddziaływań profilaktycznych.
6. Zakup prenumeraty czasopism oraz wyposażenie biblioteczki w literaturę fachową.

Inne formy oddziaływań profilaktycznych:

1. Finansowanie szkoleń dla osób zajmujących się profilaktyką w celu wypracowania standardów i zasad dla realizatorów programów profilaktycznych.
2. Organizowanie i dofinansowywanie kampanii profilaktycznych lokalnych i ogólnopolskich.
3. Tworzenie warunków do powstawania alternatywnych miejsc spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży, uatrakcyjnianie form pracy w świetlicy środowiskowej
4. Dofinansowanie profilaktycznych i terapeutycznych kolonii, półkolonii, wyjazdów integracyjnych, wycieczek dla dzieci i młodzieży.
5. Sfinansowanie gorącej herbaty, ciastka dla uczestników zajęć profilaktycznych.
6. Promocja imprez bezalkoholowych i zdrowego stylu życia: zawody sportowe, koncerty, konkursy, pikniki.
7. Przekazywanie instrukcji i zaleceń sprzedawcom i właścicielom podmiotów handlujących napojami alkoholowymi. Zaopatrywanie ich w niezbędne brakujące materiały ostrzegawcze.
8. Objęcie zajęciami edukacyjnymi grupy osób i zawodów realizujących zadania gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.
9. Podejmowanie działań edukacyjnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych oraz działań kontrolnych i interwencyjnych, mających na celu ograniczanie dostępności napojów alkoholowych i przestrzeganie zakazu sprzedaży alkoholu osobom poniżej 18 roku życia.
10. Prowadzenie badań związanych zwłaszcza z diagnozą zachowań problemowych, używaniem substancji psychoaktywnych podejmowanych przez młodzież oraz ewaluacją programów profilaktycznych

ZADANIE 4

WSPOMAGANIE DZIAŁALNOŚCI INSTYTUCJI, STOWARZYSZEŃ I OSÓB FIZYCZNYCH SŁUŻĄCEJ ROZWIĄZYWANIU PROBLEMÓW UZALEŻNIEŃ.

Stowarzyszenia abstynenckie podejmują aktywności ukierunkowane na wspieranie abstynencji i trzeźwienia, pomoc w rozwiązywaniu różnorodnych problemów, nawiązywanie kontaktu z osobami uzależnionymi, motywowanie ich do leczenia odwykowego. Podejmują też interwencje wobec osób borykających się z problemem alkoholowym. Organizują różnego rodzaju zajęcia rehabilitacyjne skierowane do osób uzależnionych i członków ich rodzin, ucząc umiejętności psychologicznych, społecznych i praktycznych. Oddziaływania te są niezwykle istotnym elementem w procesie zdrowienia, zapobiegają wykluczeniu społecznemu i zapewniają integrację społeczną osobom z problemem alkoholowym.

Stowarzyszenia prowadzą również niezwykle cenne działania z zakresu promowania zdrowego i trzeźwego stylu życia dla osób dorosłych, ale również dzieci i młodzieży.

Zadanie będzie realizowane poprzez:

1. Współpracę ze stowarzyszeniami i innymi organizacjami działającymi na rzecz rozwiązywania problemów alkoholowych.
2. Wspieranie finansowe i organizacyjne instytucji, stowarzyszeń i organizacji.
3. Wymianę informacji i doświadczeń
4. Współpracę i wspieranie ruchów samopomocowych. Współpraca z grupą AA, AL.-

ANON w Kowalewie, zbiorowe wyjazdy członków rodzin dysfunkcyjnych, motywowanie do brania udziału w tych spotkaniach.

5. Uświadamianie pozytywnej roli grup rozwoju duchowego, sponsora, wzmacniającej roli terapii, grupy wsparcia.
6. Współorganizację przedsięwzięć o charakterze pomocowym, edukacyjnym oraz profilaktycznym realizowanym przez instytucje i służby.

ZADANIE 5

PODEJMOWANIE INTERWENCJI W ZWIĄZKU

Z NARUSZENIEM PRZEPISÓW OKREŚLONYCH W ART.13¹ I 15 USTAWY ORAZ WYSTĘPOWANIE PRZED SĄDEM W CHARAKTERZE OSKARŻYCIELA PUBLICZNEGO.

W przypadku złamania zakazu sprzedaży alkoholu nieletnim lub nietrzeźwym, na kredyt lub pód zastaw oraz złamania zakazów promocji i reklamy napojów alkoholowych gmina może podejmować interwencje oraz występować przed sądem jako oskarżyciel publiczny.

Postępowanie z tego zakresu prowadzone jest na podstawie przepisów o postępowaniu karnym. Sprawy w których gmina występuje jako oskarżyciel publiczny, odbywają się w trybie uproszczonym. Wniesienie aktu oskarżenia do sądu musi być poprzedzone przeprowadzeniem postępowania dowodowego.

Zadanie będzie realizowane poprzez:

1. Szkolenie sprzedawców prowadzących sprzedaż napojów alkoholu w zakresie przestrzegania ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.
2. Podejmowanie działań kontrolnych i interwencyjnych w stosunku do podmiotów prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych w zakresie objętym ustawą.
3. Interweniowanie w sytuacjach łamania ustawowego zakazu sprzedaży alkoholu nieletnim i nietrzeźwym oraz na kredyt i pod zastaw.
4. Włączenie się w ogólnopolskie i regionalne kampanie mające na celu zapoznanie społeczeństwa z prawnymi regulacjami z zakresu problematyki alkoholowej.
5. Kontrolowanie placówek pod kątem zakazu reklamy.

ROZDZIAŁ III

KOMPETENCJE CZŁONKÓW GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

Ustawodawca w art. 4¹ ust. 4 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi jednoznacznie wymaga , aby osoby wchodzące w skład gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych posiadały odpowiednie przeszkolenie z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych. Na liście tych podstawowych kompetencji powinny znaleźć się takie zagadnienia jak :

- uzależnienie od alkoholu, leczenie osób uzależnionych, picie ryzykowne i szkodliwe oraz strategia pomocy,
- rodzina z problemem alkoholowym, w tym współuzależnienie,
- sytuacja dzieci wychowujących się w rodzinach z problemem alkoholowym

- oraz strategia pomocy,
- zjawisko przemocy w rodzinie – aspekty prawne i psychologiczne, praca w zespołach interdyscyplinarnych i grupach roboczych, procedura NIEBIESKIEJ KARTY,
 - skuteczne strategie profilaktyczne, wiedza o czynnikach ryzyka i czynnikach chroniących, profilaktyka szkolna, środowiskowa i rodzinna,
 - system rozwiązywania problemów alkoholowych w Polsce oraz budowanie gminnych programów i ich ewaluacja,
 - zasady wydawania i cofania zezwoleń oraz prowadzenie kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych,
 - lokalne strategie ograniczenia dostępności alkoholu, w tym zawartość merytoryczna uchwał podejmowanych przez rady gmin na podstawie ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
 - kontakt z klientem gminnej komisji-osobą uzależnioną, współuzależnioną, osobą doświadczającą przemocy i stosującą przemoc (dotyczy to przede wszystkim tych z członków komisji, którzy takie rozmowy prowadzą).
 - Wszyscy członkowie komisji, niezależnie od tego, jakie zawody reprezentują, powinni posiadać przynajmniej podstawową interdyscyplinarną wiedzę z zakresu rozwiązywania problemów alkoholowych w społeczności lokalnej. Komisja bowiem działa kolegialnie, a to oznacza, że wszyscy jej członkowie głosują (wydają opinie) nad projektem gminnego programu. Warto też zwrócić uwagę na konieczność systematycznego podnoszenia swoich kwalifikacji, ponieważ wciąż pojawiają się nowe metody pracy w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych.

ROZDZIAŁ IV

ZASADY WYNAGRADZANIA CZŁONKÓW GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

1. Ustala się następujące zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych:
 - a) Wynagrodzenie członka GKRPA stanowi wysokość sześciu diet pracowniczych określonych każdorazowo w zarządzeniu Ministra Pracy i Polityki Socjalnej w sprawie diet i innych należności z tytułu podróży służbowych na obszarze kraju,
 - b) Określone powyżej wynagrodzenie przysługuje za miesiąc, w którym członkowie Komisji wykonywali czynności związane z pracami Komisji,
 - c) Wynagrodzenie sekretarza komisji wynosi 200% wynagrodzenia członka GKRPA.
2. Członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, oraz osoby zatrudnione w punkcie konsultacyjno-informacyjnym do spraw uzależnień mogą otrzymać zwrot kosztów podróży . Wykonywanie przez członka Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz osoby zatrudnione w punkcie konsultacyjno- informacyjnym obowiązków związanych z realizacją zadań w tej komisji wiąże się z koniecznością wyjazdów poza Dobrzycę np. szkolenia, kontrole punktów sprzedaży napojów alkoholowych itp.

PRELIMINARZ
potrzeb finansowych na rok 2016 niezbędnych do realizacji
Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień

PRZYCHODY:

Wpływy z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych: **PLAN 85.487,00 zł**

WYDATKI:

Lp.	Potrzeby finansowane na rok 2016 wynikające z Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień i związane z działalnością GKRPA		Wysokość kwoty przewidywanej na realizację zadania
1.	WYNAGRODZENIA OSOBOWE	- wynagrodzenia osobowe pracowników	36.000 zł
2.	DODATKOWE WYNAGRODZENIE	- dodatkowe wynagrodzenie roczne	2.850 zł
3.	ZUS	- składki na ubezpieczenia społeczne	6.500 zł
4.	FUNDUSZ PRACY	- składki na Fundusz Pracy	1.100 zł
5.	UMOWY ZLECENIA	- dyżury psychologa w Punkcie Konsult.- Inf. - dyżury, porady prawnika - realizacja i koordynowanie Gminnego Programu Rozwiązywania Problemów Alkoholowych - prace GKRPA, - badania osób uzależnionych w celu wydania opinii zespołu biegłych o osobach kierowanych do sądu w celu przymuszenia ich do podjęcia leczenia odwykowego	20.000 zł
6.	NARKOMANIA - odrębny Program Narkomanii	- materiały dydaktyczne, prelekcje filmowe, kampanie, szkolenia, warsztaty, - spotkania profilaktyczne dla rodziców i nauczycieli ze specjalistami,	3.000 zł
7.	USŁUGI POZOSTAŁE	- spotkania profilaktyczne dla uczniów, - szkolenia sprzedawców napojów alkoholowych - szkolenia członków GKRPA, nauczycieli, pedagoga, pracowników GOPS, realizatorów szkolnych programów profilaktycznych, innych, - opłaty za dowóz dzieci na spotkania, wyjazdy integracyjne itp. - kolonie – półkolonie profilaktyczne dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych, - opłaty na świetlicę dla uczniów dojeżdżających do Pleszewa - naprawy sprzętu. urządzeń , mebli	8.787 zł

8.	TELEFON INTERNET	- opłaty za telefon w Punkcie Konsult.- Inf. i Świetlicy świadczonych w stacjonarnej publicznej sieci telefonicznej - opłaty za Internet i tel. komórkowy	1.500 zł
9.	ENERGIA ELEKTR.	- opłaty za wykorzystaną energię elektryczną w świetlicy i Punkcie Konsult. –Inf.	1.000 zł
10.	PODRÓŻE SŁUŻBOWE	- delegacje	1.000 zł
11.	ZAKUPY	- papier, materiały biurowe dla Świetlicy, Punktu Konsult. – Inf. - pomoce dydaktyczne: plakaty, gry, art. do drukarek, sprzęt - niezbędne części do komputerów, ksera (tusze, toner) itp. - herbata, cukier, ciastka, słodkie poczęstunki święteczne i inne niezbędne produkty dla dzieci uczęszczających do świetlicy środowiskowej - środki czystości	2.000 zł
12.	RÓŻNE	- ubezpieczenie komputerów w świetlicy środowiskowej, - opłaty i składki	250 zł
13.	SZKOLENIA	- szkolenia pracownika KGPPiRPA	1.500 zł
RAZEM:			85.487 zł

PRZEWODNICZĄCY
RADY MIEJSKIEJ
Witalis Piórolniczak